

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

21 maart 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de uitvoering van de resolutie betreffende arbeidservaring tijdens deeltijdse leerplicht

Vraag om uitleg van de heer Mathieu Boutsen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over gelijke onderwijskansenbeleid

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Vanleenhove tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het school-, respectievelijk klasvrij maken van de coördinerende of algemene directeur S.O. of van ander personeel

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Vanleenhove tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de overheidslasten op de beroepsopleiding voor piloten

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Donderdag 21 maart 2002

VOORZITTER : De heer Gilbert Vanleenhove

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.27 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de uitvoering van de resolutie betreffende arbeidservaring tijdens deeltijdse leerplicht

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Meyer tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de uitvoering van de resolutie betreffende arbeidservaring tijdens deeltijdse leerplicht.

De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, in de plenaire zitting van 28 maart 2001 werd een voorstel van resolutie betreffende arbeidservaring tijdens deeltijdse leerplicht goedgekeurd. Het is nuttig na een jaar na te gaan welke effecten deze resolutie heeft. In uw beleidsbrief, mevrouw de minister, stelt u : 'Een mogelijke piste is het bevorderen van de arbeidsattitude van de betrokken jongeren. Hiertoe moeten samenwerkingsverbanden met derden worden gesloten'.

Graag had ik een antwoord op volgende vragen, mevrouw de minister. Welke initiatieven heeft de Vlaamse regering genomen voor een alternatieve tijdsinvulling voor de doelgroep die binnen een bepaalde periode niet op de arbeidsmarkt terecht kan ? Zijn er concrete maatregelen genomen ? Zo ja, welke ? Wat staat er op stapel ? Welke inspanningen werden gedaan inzake uitbreiding van leerovereenkomsten naar nog meer sectoren ? Welke aanzetten werden er gegeven voor een eenvormig sociaal statuut voor DBSO-leerlingen ? Hoeveel jongeren voldoen de laatste drie schooljaren hun

leerplicht in het systeem van deeltijdse leerplicht ? Kunt u relevante cijfers geven over spijbelgedrag en invulling van de arbeidscomponent tijdens dezelfde schooljaren ? Welke recente cijfers zijn beschikbaar over tewerkstelling van jongeren na DBSO ? Welk percentage was drie maand en ook een jaar na de leerplicht aan het werk ? Het liefst zou ik die cijfers krijgen opgesplitst naargelang de combinatie deeltijds leren met deeltijds werken.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik heb vernomen dat het dit schooljaar moeilijker is om aan stageplaatsen te geraken voor leerlingen uit het deeltijds onderwijs. De leerlingen komen blijkbaar moeilijk aan de bak. Bereiken die berichten u ook, mevrouw de minister ? Heeft dat te maken met de recessie in de sector ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, op 12 maart 2001 sloot ik met minister Landuyt een protocol af met de bedoeling de werkzaamheidsgraad van deeltijds leerplichtigen te verhogen door optimalisatie van de trajectwerking via inschakeling van de lokale werkinkels. De concretisering van dit protocol resulteerde in een ontwerp van een screeningsinstrument.

De screening zal gebeuren bij jongeren na instap in het deeltijds onderwijs. Het is de bedoeling snel een efficiënter beeld te krijgen van de arbeidsattitudes en de opleidings- en tewerkstellingsbereidheid van deze populatie. Zo kan vlugger worden bepaald of de jongere geschikt is voor werk in een regulier bedrijf. Indien dit niet het geval is, kan worden afgeleid welk voortraject de jongere nodig heeft. Ik denk bijvoorbeeld aan een brugproject of

Vanderpoorten

een ander voortraject waardoor er wordt gewerkt aan de zwakke punten die een overstap naar de reguliere arbeidsmarkt belemmeren. Dit instrument zal operationeel zijn in september 2002 in drie pilootregio's : Eisden-Maasmechelen, Aalst en Brugge. De pilootfase loopt over twee schooljaren. Nadien zal worden bekeken of operationalisering opportuun is. Ik zal overleg plegen met de ministers van Cultuur en Welzijn om voor de restgroep die niet of nog niet arbeidsrijp is, een zinvolle alternatieve invulling te zoeken voor de drie dagen dat ze niet naar school gaan.

De uitbreiding van leerovereenkomsten valt onder de bevoegdheid van federaal minister van Arbeid, mevrouw Onkelinx. Er werd een suppletoir paritair comité opgestart onder bevoegdheid van de Nationale Arbeidsraad, om de hiaten op te vangen voor sectoren die geen actief paritair leercomité hebben. Dit aanvullend paritair comité blijkt niet te werken.

Het statuut valt ook niet onder mijn bevoegdheid. Toch pleiten we voor een jongerenstatuut, omdat het nog leerplichtigen betreft. We zijn minder voorstander van het statuut van werknemer zoals nu mogelijk is. Binnen dat jongerenstatuut kan er dan wel worden gedifferentieerd naar bijvoorbeeld een werknemersleercontract of een werkervaringscontract.

Dan wil ik antwoorden op uw vraag over de populatie in DBSO. Voor het schooljaar 2001-2002 zijn de cijfers nog niet beschikbaar. Voor het schooljaar 2000-2001 ging het om 6.000 jongeren. In 1999-2000 ging het om 5.723 jongeren. Inzake de invulling van de arbeidscomponent was de situatie op 1 februari 2000 de volgende : er waren 3.325 werkende jongeren, 1.886 officieel niet-werkende en voor 512 jongeren waren de cijfers niet beschikbaar. Op 1 februari 2001 was de situatie zo : er waren 3.585 werkende jongeren, 1.983 officieel niet-werkende en voor 432 jongeren waren er geen cijfers beschikbaar.

Dan geef ik de cijfers inzake tewerkstelling, meer bepaald de doorstroompercentages van jongeren na het deeltijds onderwijs. Deze cijfers geven een stand van zaken zes maanden na de beëindiging van de opleiding in DBSO. Voor het schooljaar 2000-2001 hebben jongeren in alternerend leren een doorstroompercentage van 73 percent. In 1999-2000 bedroeg dat 75 percent.

Ik wil de heer De Cock zeggen dat er een centrale stagedatabank is opgericht. Ik heb geen weet van het feit dat er een evolutie zou zijn naar minder plaatsen. Ik hoor wel vaak van mensen die stageplaatsen aanbieden, dat ze geen geschikte kandidaten kunnen vinden. Ik stel me dan wel de vraag wat ze daaronder verstaan. Door wie en hoe wordt dat gedefinieerd ? Ik denk dat het screeningsinstrument meer duidelijkheid zal bieden over alle facetten van deze problematiek.

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik blijf echter een beetje op mijn honger zitten. Deze resolutie werd unaniem goedgekeurd door het parlement uit de grote bezorgdheid om voor deze zeer kwetsbare groep jongeren een essentiële verbetering te brengen in hun situatie. Uit uw antwoord blijkt dat u daar ook bekommerd om bent. In de realiteit is deze groep jongeren echter nog steeds even kwetsbaar op de arbeidsmarkt als vroeger. Ik begrijp uit uw antwoord dat ongeveer een kwart van deze leerlingen geen werk vindt. Ik zal hier in de toekomst aandacht voor blijven vragen. Ik hoop dat de andere commissieleden die terechte bezorgdheid in de toekomst blijven ondersteunen in de hoop dat we de verantwoordelijke ministers hiervoor kunnen mobiliseren.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Mathieu Boutsen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over gelijke onderwijskansenbeleid

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Boutsen tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over gelijke onderwijskansenbeleid.

De heer Boutsen heeft het woord.

De heer Mathieu Boutsen : Mijnheer de voorzitter, ik wil u vooreerst danken dat u mij de gelegenheid geeft om deze vraag om uitleg te stellen. Er zijn de voorbije weken al enkele actuele vragen over gesteld, maar dat wist ik uiteraard niet bij indiening van deze vraag.

Boutsen

Mevrouw de minister, we hadden inzage in het formulier dat wordt gebruikt ter bevraging van ouders in verband met het onderwijskansenbeleid. Met de resultaten van deze bevraging zult u rekening houden voor de organisatie van het gelijke onderwijskansenbeleid. Graag wil ik de vragen herhalen en hierbij onmiddellijk enkele bedenkingen maken.

Een eerste vraag luidt : ‘Is het kind tijdelijk of permanent buiten het eigen gezinsverband opgenomen door een persoon, een gezin, een voorziening of sociale dienst in het kader van bijzondere jeugdbijstand ?’ Moeten we hieruit afleiden dat kinderen die voor een bepaalde tijd opgevangen worden door grootouders, familie of vrienden, hierdoor minder kansen hebben ?

Een tweede vraag luidt : ‘Bent u beiden werkloos of leeft het gezin uitsluitend van een vervangingsinkomen ?’ Moeten we hieruit afleiden dat kinderen van werklozen minder kansen hebben ? Probeer dit maar eens uit te leggen aan ouders die bijvoorbeeld door het faillissement van Sabena werkloos zijn geworden.

Een derde vraag luidt : ‘Behoort u tot binnenschippers, de kermis- of circusexploitanten of-artiesten, of woonwagenbewoners ?’ Moeten we hieruit afleiden dat kinderen van woonwagenbewoners minder kansen hebben ? Op vele plaatsen worden er toch degelijke woonwagenvelden geïnstalleerd. We zijn ervan overtuigd dat vele mensen in woonwagens een beter leefmilieu hebben dan vele bewoners van woonblokken ter beschikking gesteld door sociale-huisvestingsmaatschappijen.

Een vierde vraag luidt : ‘Is de moeder in het bezit van een diploma secundair onderwijs of van een studiegetuigschrift van het zesde leerjaar beroepssecundair onderwijs ?’ Wat doen we dan met kinderen die door de vader worden opgevoed ?

Zou het niet goed zijn te informeren of de ouders of een ervan met criminaliteit te maken hebben gehad ? Zou het niet goed zijn te informeren of de kinderen behoren tot een stukgelopen gezin ? Zou het niet goed zijn te informeren of de kinderen in een multiculturele buurt wonen ? Zou het niet goed zijn te vragen of de kinderen het resultaat zijn van een administratieve of technische ingreep in een homohuwelijk ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, uit de gebruikte indicatoren mag niet worden afgeleid dat elk kind dat in een instelling is geplaatst of dat laaggeschoolde of werkloze ouders heeft, noodzakelijkerwijze en onontkoombaar gedoemd is om een slechte schoolloopbaan te hebben. Het gaat hier niet over absolute causaliteiten, maar over statistisch berekende kansen op het voorkomen van problemen in de schoolloopbaan. Het zijn kenmerken die statistisch een voorspellende kracht blijken te hebben.

Scholen krijgen middelen van de overheid. Zoals u weet, is onderwijs de grootste uitgavenpost van de Vlaamse overheid. Hierbij wordt hoofdzakelijk in mensen geïnvesteerd : leerkrachten en ander onderwijspersoneel. Scholen en alle andere betrokken onderwijsactoren moeten deze middelen en personeelsleden gebruiken om ervoor te zorgen dat alle leerlingen in Vlaanderen een goede scholing krijgen, dat ze een minimum aantal maatschappelijk bepaalde einddoelen behalen, dat ze kennis, vaardigheden en attitudes verwerven die hen toelaten als volwassene volwaardig en kwaliteitsvol te functioneren in de maatschappij en dat ze hun persoonlijk leven maximaal kunnen ontplooiën.

Dit is geen eenvoudige opdracht. Internationaal onderzoek wijst immers uit dat we over een goed onderwijssysteem beschikken en dat de leerkrachten en alle andere betrokkenen hun job goed doen. Onze leerlingen behalen immers hoge scores bij internationaal vergelijkende testen. Ik verwijs in dit verband naar de recente TIMSS-en PISA-resultaten.

Toch zijn er zaken die minder goed zijn. Heel wat onderzoek toont aan dat kinderen uit kansarme milieus meer problemen hebben met de schoolloopbaan dan kinderen uit kansrijke milieus. Daarom zijn kenmerken van kansarme milieus, zoals ‘een laag opleidingsniveau van de moeder’, ‘het leven van een vervangingsinkomen’, ‘het behoren tot de trekkende bevolkingsgroepen’ en ‘het spreken van een andere thuistaal dan het Nederlands’ ook voor het onderwijs relevante indicatoren.

De correcte interpretatie van de gebruikte indicatoren is dat, gemiddeld beschouwd, kinderen op wie één of meer indicatoren van toepassing zijn, statistisch een significant grotere kans hebben op een problematische schoolloopbaan dan kinderen die niet aan deze indicatoren beantwoorden. De indicatoren zeggen niets over concrete individuele situaties, maar beschrijven de situatie op een statistisch significante wijze.

Vanderpoorten

We gaan ervan uit dat een school die veel kansarme kinderen onder haar leerlingen telt, een veel moeilijker opdracht moet verwezenlijken dan de doorsneeschool. Daarom wil de overheid deze scholen, naast hun basisfinanciering, extra middelen geven, zodat ook zij hun opdracht blijvend kunnen waarmaken.

Om te weten te komen voor welke scholen de kans het grootst is dat ze worden geconfronteerd met leerlingen met problematische schoolloopbanen, en om te kunnen inschatten hoe groot die kans is, gebruiken we de beste indicatoren. Via deze indicatoren kunnen we op een rechtvaardige wijze berekenen op welk aandeel van de bijkomende middelen een school een beroep kan doen. Rechtvaardig berekenen wil zeggen dat scholen met een cumulatieve van kansarmoede kenmerken bij de leerlingenpopulatie over relatief meer middelen moeten kunnen beschikken.

Indicatoren moeten worden genomen voor wat ze zijn. Voor de overheid zijn die indicatoren, waarover alleen geaggregeerde en anonieme informatie wordt gebruikt, een nuttig middel om een rechtvaardige middelenverdeling te realiseren. Voor de scholen zijn de indicatoren eveneens een nuttige informatiebron. Goed onderwijs is onderwijs dat rekening houdt met de werkelijke leefsituatie van elk kind. Een school kan haar onderwijs alleen maar verbeteren als ze haar leerlingen kent. Pas dan is het mogelijk om de onderwijspraktijk af te stemmen op, en constructief om te gaan met de werkelijke leefsituatie van de leerlingenpopulatie. Veel scholen zijn zich hiervan bewust en voeren deze bevraging met de nodige ernst en openheid uit. Communicatie met de ouders niet wordt daarbij geschuwd. Eventueel wordt er voor een vertaling gezorgd.

De indicatoren zijn niet nieuw. In de context van de projecten voor onderwijsvoorrang en zorgverbreding zijn de scholen reeds sinds 10 jaar vertrouwd met het vragen om informatie over het opleidingsniveau van de moeder, over het al dan niet leven van een werkloosheidsuitkering en over het al dan niet thuisloos zijn van een leerling.

De indicatoren blijken goede voorspellers te zijn. Er zijn dus objectieve argumenten om ze te blijven gebruiken. De indicatoren zijn positief onthaald. Koepels, vakbonden, migrantenverenigingen, leerlingen- en ouderkoepels adviseerden onderwijskundig en unaniem om deze indicatoren te blijven gebruiken. Ook tijdens de onderhandelingen werd

dit bevestigd. Het advies van de Raad van State is bovendien uitdrukkelijk positief over alle principiële aspecten van het decreet. De Raad van State formuleerde geen opmerkingen over de indicatoren of over de bevragingswijze. De indicatoren die de overheid zal gebruiken, moeten dus niet worden veranderd, uitgebreid of ingekrompen.

Om alle misverstanden te vermijden, willen we toch nog eens onderstrepen dat de gegevens in de scholen weliswaar individueel worden opgevraagd, maar dat op het niveau van de centrale overheid die gegevens enkel op geaggregeerd niveau worden gebruikt. De hoogste vorm van aggregatie is die van de school. De scholen verwerken de verzamelde gegevens zelf tot geaggregeerde gegevens. Enkel deze geaggregeerde en anonieme gegevens worden aan de overheid doorgegeven. Ik wil nogmaals benadrukken dat ouders niet verplicht zijn om de gegevens te verstrekken.

De voorzitter : Als de ouders die gegevens niet verstrekken, zijn de scholen natuurlijk de dupe.

Minister Marleen Vanderpoorten : Dat betekent dat de scholen de taak hebben begeleidende informatie te geven. Dat hebben we in een brief aan de scholen meegedeeld.

De voorzitter : De heer Boutsen heeft het woord.

De heer Mathieu Boutsen : Ik dank de minister voor haar antwoord. Het was zo goed dat ik mijn vraag niet zou hebben gesteld als er een samenvatting van het antwoord met de kinderen was meegegeven om de ouders in te lichten.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *De heer Dirk De Cock treedt als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Vanleenhove tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het school-, respectievelijk klasvrij maken van de coördinerende of algemene directeur S.O. of van ander personeel

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vanleenhove tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het school-, respectievelijk klasvrij

Voorzitter

maken van de coördinerende of algemene directeur S.O. of van ander personeel.

De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, in de context van CAO VI was er afgesproken dat scholengemeenschappen van het secundair onderwijs vanaf het volgende schooljaar bovenop hun organieke puntenenveloppe jaarlijks een aantal punten zouden krijgen voor het school- of klasvrij maken van de coördinerende of de algemene directeur. De bedoelde punten zouden ook worden of kunnen worden gebruikt voor ondersteunend personeel of voor het school- of klasvrij maken van een ander personeelslid.

Over hoeveel punten zal elke scholengemeenschap kunnen beschikken ? Waarvoor zullen de bijkomende punten juist kunnen worden gebruikt ? Wordt er een onderscheid gemaakt tussen de verschillende schoolnetten ? Ik vang immers op dat er voor het gemeenschapsonderwijs een verplichting bestaat om die punten te gebruiken voor het school- en klasvrij maken van de algemene of de coördinerende directeur. Voor de andere netten zou die verplichting niet bestaan. Welke voordelen biedt het school- of klasvrij maken van een algemene of coördinerende directeur ? Hoe wordt een schoolvrij gemaakte directeur vervangen bij zijn aanstelling ? Wat gebeurt er met de vervanger als het mandaat van de algemene of coördinerende directeur afloopt ? Krijgt een volledig vrijgestelde algemene of coördinerende directeur zijn mandaatsvergoeding nog of behoudt hij een directeurswedge ? Wanneer wordt er definitief beslist over deze maatregel ? Wanneer worden de scholen hierover geïnformeerd ? Ik neem aan dat we daar niet mee wachten tot alles in kannen en kruiken is.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, vanaf het schooljaar 2002-2003 krijgt elke scholengemeenschap jaarlijks een forfaitair aantal punten bovenop de organieke puntenenveloppe. Deze enveloppe bevat 120 punten. De scholengemeenschap kan deze punten vanaf 1 september 2002 naar keuze gebruiken om een personeelslid dat belast is met het mandaat van algemeen directeur of coördinerend directeur vrij te stellen van zijn school- of klasopdracht, om een

ander personeelslid vrij te stellen van zijn school- of klasopdracht of voor ondersteunend personeel.

Van zodra een scholengemeenschap haar keuze heeft vastgelegd, blijft die gelden voor een ononderbroken periode van vijf schooljaren. Op deze manier wordt een zekere continuïteit gegarandeerd in de ondersteuning van de scholengemeenschap. Met de punten kan de scholengemeenschap betrekkingen creëren in ambten van het onderwijzend personeel, het bestuurspersoneel of het ondersteunend personeel. Afhankelijk van de categorie en het ambt wordt een bepaalde puntenwaarde toegekend aan die betrekkingen. De betrekkingen in ambten van het onderwijzend personeel kunnen worden toegewezen aan verschillende personeelsleden. In dat geval wordt een uur leerkracht met een bepaalde puntenwaarde gelijkgesteld, met als basis de weddeschaalcode die op het betrokken personeelslid van toepassing is. In ambten van het bestuurspersoneel kan een voltijdse of een halftijdse betrekking worden gecreëerd. Een verdere splitsing mag niet. Kiest de scholengemeenschap voor ondersteunend personeel, dan gelden de bepalingen die van toepassing zijn op deze personeelscategorie.

Alle bepalingen van het decreet op de rechtspositie van personeelsleden van het gemeenschapsonderwijs en van het decreet op de rechtspositie van personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs zijn van toepassing op deze betrekkingen, behalve de bepalingen in verband met de terbeschikkingstelling wegens ontstentenis van betrekking, re-affectatie en wedertewerkstelling, de verplichtingen omtrent de aanstelling van doorlopende duur en de regels voor de vacantverklaring en voor de vaste benoeming.

Elke scholengemeenschap, ongeacht het net waartoe ze behoort, krijgt de puntenenveloppe en kan die naar keuze gebruiken. Als een scholengemeenschap echter tot het gemeenschapsonderwijs behoort, is ze verplicht om die 120 punten te gebruiken om het personeelslid dat binnen de scholengroep is belast met de functie van algemeen directeur, vrij te stellen van zijn school- of klasopdracht. Als de scholengemeenschap behalve instellingen van het gemeenschapsonderwijs ook instellingen van een ander net bevat, geldt deze verplichting niet.

Het volledig schoolvrij maken van de algemene of de coördinerende directeur laat toe dat het personeelslid dat met dit mandaat is belast, zich ten volle kan wijden aan de werking en de ondersteuning van de scholengemeenschap. Nu moet het perso-

Vanderpoorten

neelslid deze taken uitoefenen naast de taken die het als directeur van een instelling heeft. Vermits de scholengemeenschap steeds meer aan belang wint en steeds meer bevoegdheden krijgt toegewezen, is het ook belangrijk dat de werking van de scholengemeenschap voldoende wordt gecoördineerd en ondersteund. Die coördinatie is steeds moeilijker te combineren met een andere voltijdse opdracht.

In het gemeenschapsonderwijs heeft het personeelslid dat is belast met het mandaat van algemeen directeur uitgebreide bevoegdheden die zijn vastgelegd in het bijzonder decreet van 14 juli 1998. Deze bevoegdheden beperken zich niet tot de scholengemeenschap. Ze strekken zich uit over de volledige scholengroep. Daarom wordt in het gemeenschapsonderwijs gekozen voor de verplichting om dit personeelslid via de forfaitaire punten-enveloppe vrij te stellen van zijn opdracht als directeur van een instelling.

De vrijstelling van het personeelslid belast met het mandaat van algemeen directeur of coördinerend directeur, zal waarschijnlijk gebeuren via een verlof. De vervanging van dit personeelslid gebeurt op de gebruikelijke manier. Ofwel wordt een ander vastbenoemd personeelslid als vervanger aangesteld via een verlof om tijdelijk een andere opdracht uit te oefenen, ofwel wordt er een tijdelijk personeelslid in dienst genomen.

Als er een einde komt aan het mandaat van het personeelslid dat is aangesteld als algemeen directeur of coördinerend directeur, komt er tevens een einde aan de aanstelling van de vervanger. Als de vervanger via een verlof om tijdelijk een andere opdracht uit te oefenen is aangesteld, keert hij terug naar zijn betrekking waarvoor hij vast benoemd is. Als de vervanger een tijdelijk personeelslid is, komt er een einde aan de aanstelling en wordt hij ontslagen.

Deze maatregel maakt deel uit van het voorontwerp van onderwijsdecreet XIV. Dit voorontwerp wordt op vrijdag 29 maart 2002 een eerste maal ter goedkeuring aan de Vlaamse regering voorgelegd. Vermits deze maatregel ingaat op 1 september 2002, is het de bedoeling dat de scholen hierover voor het einde van het huidige schooljaar worden ingelicht.

De voorzitter : De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : De scholen moeten worden ingelicht voor dit wordt goedgekeurd. Alles wat u nu hebt verteld, moet, als ik het goed heb begrepen, nog worden goedgekeurd door de commissie.

Minister Marleen Vanderpoorten : Het gaat om een bepaling uit CAO VI. Er moet nog een decretale verankering komen.

De heer Gilbert Vanleenhove : Ik krijg nogal wat vragen over de mandaatsvergoeding. Komt er een mandaatsvergoeding bovenop de directeurswedde ? U zou in functie van de consensus die er heerst, natuurlijk ook kunnen zeggen dat we de directeurs beter moeten vergoeden.

Ik vind de mogelijkheid tot vrijstelling een goede zaak. Verliezen de mensen gedurende de periode dat ze zijn vrijgesteld echter niet de voeling met hun school ? Ik veronderstel dat de voordelen tegen de nadelen opwegen.

Minister Marleen Vanderpoorten : Dit is afhankelijk van de specifieke situatie en van de persoonlijke betrokkenheid van die mensen. Ik ga er inderdaad van uit dat de voordelen tegen de nadelen opwegen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Vanleenhove tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de overheidslasten op de beroepsopleiding voor piloten

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vanleenhove tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de overheidslasten op de beroepsopleiding voor piloten.

De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Mijnheer de voorzitter, bij de aanvang van 2001 hebben mevrouw Heeren en ikzelf een vraag om uitleg gesteld over de hoge kostprijs van de pilotenopleidingen. Op 8 februari 2001 heeft het Vlaams Parlement een motie goedgekeurd waarin de minister van Onderwijs werd gevraagd om zich met de werking van het Vlaams Forum Luchtvaart bezig te houden en om met de verschillende actoren in de sector te on-

Vanleenhove

derzoeken op welke wijze de kosten van de opleiding tot beroespiloot kunnen worden verlaagd.

Aan die hoge kostprijs is ondertussen niets veranderd. Bovendien bevindt de luchtvaartsector zich momenteel in een penibele economische situatie. Een opleiding tot beroespiloot kost minimaal 70.000 euro. Dit gigantisch bedrag moet meestal door de ouders van de kandidaat-beroespiloten worden opgehoest.

Een van de oorzaken van die hoge kostprijs zijn de overheidslasten en -taksen. Wat taksen betreft, worden de opleidingsscholen momenteel met luchtvaartmaatschappijen gelijkgesteld. Hoewel luchtvaartmaatschappijen een omzet van miljoenen euro boeken, kunnen ze zonder overheidssteun niet overleven. De FTO's, oftewel flight training organisations, krijgen helemaal geen overheidssteun. Hoewel de Grondwet stelt dat onderwijs een recht is, bedragen deze taksen momenteel ongeveer 18.500 euro. Dit is 26 percent van de kostprijs. Hoewel deze taksen een federale materie zijn, meen ik dat de minister van Onderwijs op dit vlak een rol kan spelen. De geschetste situatie vormt immers een ernstige sociale drempel voor jongeren die via een dergelijke opleiding hun dromen willen realiseren.

Ik zou u dan ook graag een aantal concrete vragen stellen, mevrouw de minister. Over welke lasten gaat het hier precies? Worden die lasten door de federale of door de Vlaamse overheid opgelegd? Bent u bereid om met de federale overheid over een vermindering of een afschaffing van deze overheidslasten te overleggen? Op welke manier hebt u de daarnet vermelde motie van het Vlaams Parlement opgevolgd? Hoe zit het met uw belofte om de pilotenopleiding in het normaal hoger onderwijs te integreren? Bevat het ontwerp van decreet over de structuren van het hoger onderwijs aanzetten of initiatieven die in dit verband een bijdrage kunnen leveren?

Ik zou hier nog even willen verwijzen naar een vraag om uitleg over de vliegvergunningen die ik in juli 2001 heb gesteld. Aangezien hun Belgische vliegvergunning niet naar een Europese vliegvergunning is geconverteerd, raken een aantal werkloze beroespiloten in het buitenland niet aan werk. U hebt toen beloofd dit probleem tijdens het Europees voorzitterschap aan te kaarten. Ik vraag me af of u dit effectief hebt gedaan en welke resultaten dit eventueel heeft opgeleverd.

De voorzitter : De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts : Mijnheer de voorzitter, de heer Vanleenhove heeft hier een delicaat punt aangeraakt. Er loopt blijkbaar iets grondig mis met de pilotenopleiding.

Afgezien van de waanzinnig hoge opleidingskosten, stoelt het examensysteem op totale willekeur. Een paar maanden geleden is een examen afgenomen waarvoor geen enkele van de honderden kandidaten is geslaagd. Er moet een discrepantie tussen de cursussen en de examens zijn. Bovendien moeten studenten die willen herkansen opnieuw een exameninschrijvingsgeld van ongeveer 7.000 frank betalen.

Hoewel ik niet weet onder wiens verantwoordelijkheid de pilotenopleiding precies valt, wil ik hier voor een algemene evaluatie van deze opleiding pleiten. Mijns inziens moet er, naar analogie met de Hogere Zeevaartschool, een Hogere Luchtvaartschool komen. Hoewel dit gigantisch veel geld zou kosten, denk ik dat we die richting uitmoeten. Ik zou graag weten, mevrouw de minister, hoe u de haalbaarheid van zo'n hogere luchtvaartschool inschat.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, binnen de Vlaamse Gemeenschap organiseren vijf privé-instellingen de opleiding tot beroespiloot. De meest bekende van die instellingen is sinds 1999 de Sabena Flight Academy, de opvolger van de vroegere Belgian Aviation School. Tot 1990 heeft deze instelling een werkingstoelage van de federale overheid ontvangen. Na het schrappen van deze toelage heeft Sabena de school overgenomen en de sponsoring geleidelijk afgebouwd. Sinds 1996 moet elke student de volledige kostprijs van zijn opleiding betalen.

De instellingen die deze opleiding momenteel organiseren, ontvangen geen overheidstoelagen en rekenen de kostprijs door aan de studenten. Vooral de praktische opleiding in de Amerikaanse staat Arizona is zeer duur. De totale kostprijs van een opleiding tot beroespiloot bedraagt momenteel 65.000 tot 75.000 euro. Bovendien rekenen de opleidingsinstellingen de taksen die ze aan de federale overheid moeten betalen, door aan hun studenten. Dit is een federale materie die onder de bevoegdheid van de minister van Financiën valt. Op leningen die de studenten aangaan, moeten ze een

Vanderpoorten

BTW-heffing van 21 percent betalen. Ik heb al met de federale overheid gesproken over een mogelijke verlaging van deze heffing tot 6 percent.

Ik heb in het verleden steeds verklaard dat elke programmatie van een nieuwe opleiding onlosmakelijk verbonden is met de in het decreet op de hogescholen vooropgestelde evaluatie van het opleidingsaanbod van de hogescholen. Dit geldt uiteraard ook voor de integratie van de pilotenopleiding in het hoger onderwijs. Deze evaluatie van het opleidingsaanbod is een toetsing van de leefbaarheid aan de decretale bepalingen, aan de inhoudelijke kwaliteit, aan de beroepsprofielen en aan de maatschappelijke relevantie. Deze evaluatie bevindt zich momenteel in de afrondingsfase.

De implementatie van de Bolognaverklaring is ondertussen een prioriteit geworden. Ik zal het voorontwerp van decreet binnenkort ter principiële goedkeuring aan de Vlaamse regering voorleggen. De kernbegrippen in dit voorontwerp van decreet zijn de invoering van de bachelor- en masterstructuur, de accreditatie van de opleidingen, de associaties tussen de hogescholen en de universiteiten en de academisering van de hogeschoolopleidingen van twee cycli.

Naast de evaluatie van het opleidingsaanbod biedt dit voorontwerp van decreet een tweede context binnen dewelke de vaststelling van het opleidingsaanbod en, meer in het bijzonder, de integratie van de pilotenopleiding in het hogescholenlandschap zich moeten situeren. Elke hertekening van het hogeronderwijslandschap moet conform de evaluatie van het opleidingsaanbod en basisprincipes van het voorontwerp van decreet gebeuren. Deze twee initiatieven bieden de mogelijkheid om het hogeronderwijsaanbod inhoudelijk en structureel op de actuele maatschappelijke behoeften af te stemmen.

Ik ben er evenwel van overtuigd dat we de slagkracht en de profilering van het hoger onderwijs op Vlaams en op internationaal niveau een nog betere dienst kunnen bewijzen. Bij deze operatie moeten we voldoende oog hebben voor een doorgedreven kwaliteitszorg en voor de rationalisatie en de optimalisatie van het hoger onderwijs. Om die redenen kan ik me momenteel noch over de concrete realisatie van de hertekening van het ho-

geronderwijslandschap, noch over de integratie van de pilotenopleiding hierin uitspreken.

In de rand van dit antwoord deel ik mee dat ik in onderwijsdecreet XIV voorstel om de opleiding tot lijnpiloot gelijk te schakelen met een basisopleiding van één cyclus, zodat deze studies erkend worden als studies hoger onderwijs. De opleiding is immers een intensieve opleiding die inzake studiebelasting en moeilijkheidsgraad de vergelijking met een basisopleiding van één cyclus kan doorstaan. Studenten en afgestudeerden wordt op die manier onder meer de mogelijkheid geboden om binnen de vigerende regelgeving voor de hogescholen te genieten van het algemeen principe van vrijstellingen en studieduurverkortingen. Tijdens de opleiding tot lijnpiloot verworven competenties worden op die manier gevalideerd.

De voorzitter : De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik bespeur in uw laatste bemerking een positieve noot. De opleiding wordt erkend. Betekent dit dat die studenten ook recht hebben op een studiebeurs ?

Minister Marleen Vanderpoorten : Neen. Ik weet dat het probleem ten gronde niet wordt opgelost. Mijn laatste opmerking is een belangrijk signaal voor zij die met de problematiek worden geconfronteerd. Wat u aanhaalt, moet echter worden bekeken in de algemeenheid van de opleidingen.

De heer Gilbert Vanleenhove : Ik ben ook vragende partij om deze opleiding in het hoger onderwijs te integreren. Dit kan echter nooit meer zijn dan het theoretische deel. De praktische oefenvluchten moeten hoe dan ook worden gedaan en die kosten het meeste geld. Het is een groot vraagteken hoe daar een oplossing voor kan komen. Ik vraag dat u er bij de bevoegde federale minister op aandringt om de kosten van de overheidslasten te laten wegvallen. Dat zou al een heel stuk schelen in de kosten van de beroepsopleiding.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.10 uur.*
